

P-9489

Pressupòst 2005,
tà qué se destinen
es nòsti sòs?

Cultura,
es inversions artenheràn
es dus milions d'èuros

Natura,
Partides
destinades
ar entorn
naturau
deth país

Aranés

Català

Castellano

SE NON VÒS QU'ETH SISTÈMA
DE RECICLATGE S'ARTURE
TRIGA!

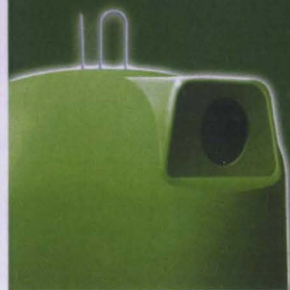
**Envasi de
plastic, lhaunes
e envasi
tipe brick**

**Envasi de
carton, papèr
diaris e
revistes**

**Ampolhes de
veire,
pòts
e flascons**

ARAVet

Conselh Generau d'Aran

TRIGAR EI ENES TUES MANS
RECICLAR ENA DE TOTI

ensenhador

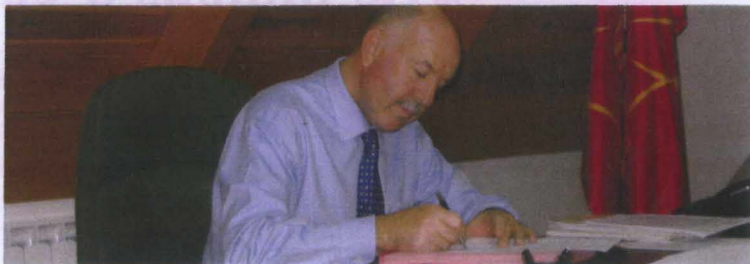
índex

índice

4 Pressupòsti 2005, 6 Cultura e Ensenhament,
7 Salut e Benestar Social, 8 Entorn Naturau, 9 Bracs

11 Pressupostos 2005, 13 Cultura i Ensenyament,
14 Salut i Benestar Social, 15 Entorn Natural, 16 Breus

18 Presupuestos 2005, 20 Cultura y Educación,
21 Salud y Bienestar Social, 22 Entorno Natural, 23 Breves

Planvolut vesin

Ua des responsabilitats d'obligat compliment d'un govèrn ei era d'establir mecanismes de comunicacion e d'informacion ath ciutadan que recuelhe tot eth ventallh d'iniciatives e gestion politica qu'an era finalitat de garantir un major benestar e qualitat de vida tath país. Enquia ara, eth Conselh Generau a utilizat es mieis de comunicacion social en tà dar aguesta informacion mès, credem qu'a arribat era ora de dispausar d'un miei dirècte en tà èster distribuït de franc en totes es cases araneses.

Quan didem toti es ciutadans d'Aran mos referim tanben ad aqueth 15% de non comunitaris, era major part des quaus an arribat enes darrèrs quate ans e que justifiquen qu'aguesta publicacion se hèsque en d'aures lengües accessibles entada eri que les permeten un adequat procès d'integracion ena nòsta identitat.

Eth "CONSELH GENERAU INFORME" ei un esturment d'informacion e un miei de dar compdes de com eth Conselh Generau d'Aran administre era responsabilitat des competències artenhudes e er us que se'n hè deth sòn finançament. En cap de moment aguest miei de comunicacion serà ua airina partidista senon un element clarificador d'era evolucion deth Conselh Generau d'Aran.

Era linha editoriau d'aguest informatiu serà era de dar a conèisher es ahèrs mès relevants deth dia a dia e analizar individuaument cadun des traspassi que mos balhen capacitat d'autogovèrn. En aguest prumèr numèro, vos informam des pressupòsti aprovadi peth Plen deth Conselh Generau d'Aran enar an 2005 atau com de quauqu acòrds significatius prenudi enes conselhs de govèrn.

Iniciaument aurà ua periodicitat bimesadèra mès, en tot depèner d'era activitat politica e de gestion deth Conselh Generau, se publicaràn toti aqueri que siguen de besonh en tà poder garantir er objectiu de facilitar a toti es ciutadans d'Aran ua informacion puntuau, transparenta e rigorosa.

Damb era confiança de qu'aguesta iniciativa sigue avalorada positivament per toti vosati, recebetz com tostemp ua plan corau salutacion.

Carlos Barrera Sánchez
Síndic d'Aran

Edicion e redaccion:
Conselh Generau d'Aran

Maquetacion e dessenh:
Publigràf

Fotografia d'era cubèrta:
Arxiu fotografic
Conselh Generau d'Aran

Fotografies der interior:
Arxiu fotografic
Conselh Generau d'Aran

Imprimaria:
Anfigraf S.A.

I.S.B.N.:
84-89940-75-4

D.L.:
L-138-05

Tara reproduccion totau o parcial de tèxtes e/o fotos reproduïdi en aguesta publicacion calerà era perceptiva autorizacion per part deth Conselh Generau d'Aran.

Eth Plen deth Conselh Generau d'Aran apròve es pressupòsti entath 2005 damb 21,5 milions d'èuros.

Es inversions en Benestar Sociau e Família e Salut son es principaus èishi deth pressupòst aprovat peth Plen deth Conselh Generau d'Aran entath 2005. Per un aute costat, era volentat deth Govèrn aranés ei actuar en toti es terçons deth territòri sense excepcion, en tot continuar atau damb era politica d'equilibri territorial e pressupostari qu'enguan redusís despena e invertís mès en partides sociaus.

Plen de Pressupòsti celebrat eth 29 de deseme ena casa deth Senhor d'Arròs

Eth Conselh Generau d'Aran gastarà enguan 21.526.028,36 d'èuros despús qu'es pressupòsti siguessen aprovadi en plen celebrat eth 29 de deseme damb eth resultat de 7 vòts favorables de CDA e 6 abstencions de PRAG e UA-PSC.

Atau donques, eth Conselh Generau d'Aran artenh un important increment des sòns

pressupòsti respècte ar an 2001, periòde en qué er ens de Govèrn aranés non arribaue as 8 milions d'èuros.

Eth prètzhet amiat pendent aguesti darrèrs 4 ans, s'evidéncia damb era incorporacion pressupostària provinenta des competéncias qu'en aguest periòde sigueren transferides pera Generalitat de Catalonha.

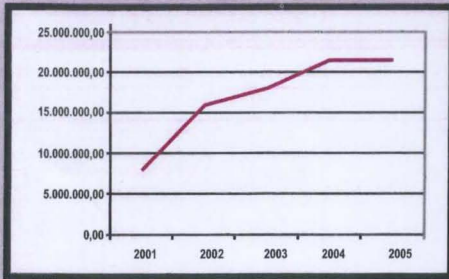
Eth pressupòst deth Conselh a auit un increment espectacular enes darrèrs 4 ans

Es contunhes negociacions de traspassi de competéncias entre eth Conselh Generau d'Aran e era Generalitat de Catalonha an permetut arténher aguesti increments enes pressupòsti, pr'amor qu'eth 80% proven des madeishes.

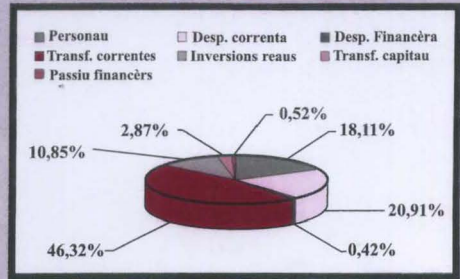
Eth pressupòst assolidat, en tot includir-i es societats publicas depenentes deth Conselh Generau d'Aran, arriba enquiás 25,2 milions d'èuros.

tà qué se destinen es nòsti sòs?

Evolucion Pressupòst Conselh Generau d'Aran

Pressupòst Despenes 2005 Distribucion per capitols

Eth Govèrn apòste per uns pressupòsti sociaus

Enguan, eth Conselh Generau d'Aran vò dedicar era màger part des sòns compdes a àmbits tant importants coma era salut, eth benestar des persones e era familha. Es previsions deth Govèrn entad aguest an son destinar 2.150.000 èuros en Servicì Aranés dera Salut, damb era adequacion der airau d'urgències e era incorporacion d'un nau servicì de radiologia digitau.

Cau remarcar totun, qu'er Espitau Val d'Aran compdarà enguan damb un nau servicì de TAC e damb diuèrses òbres d'adaptacion deth centre espitalari. En çò que hè a Benestar e Familha, s'invertirà en aqueriment de mobiliari nau entara residència geriàtrica plaçada en Vielha e s'invertirà en projècte e era execucion d'òbres entara adaptacion der antic edifici.

Contencion dera despena correnta e manteniment des inversions

Era politica pressupostària deth Conselh Generau d'Aran entath 2005 se fondamente principaument en ua contencion importanta dera despena correnta complementada per un manteniment deth nivèu d'inversion. Açò vò díder qu'eth Conselh gastarà mens enguan en sòn funcionament e ath delà non retalhe inversion en cap des àmbits qu'afecten dirèctament as ciutadans ne tanpòc en aqueres matèries imprescindibles entath corrècte

desvolopament economic e sociau.

Per tant, ath delà dera priorizacion des politiques sociaus, d'outes linhas destacables enes pressupòsti entad aguest 2005 serien es inversions en politiques de conservacion der entorn, en àmbit toristic e eth culturau en tot seguir damb era politica d'inversions en toti es terçons d'Aran en tot arténher atau qu'eth sentit de territorialitat arribe en toti es endrets deth país.

Es inversions en Cultura arthenheràn es dus milions d'èuros

Eth Conselh Generau d'Aran hè ua apòsta fôrça particulara peth mon dera cultura. Diuèrsi encastres

mereishen era sua atencion a uns nivèus de fôrta determinacion en un concèpte que poderiem catalogar coma de promocion de país. Er

aranés mereish un destacat apartat, damb es corsi (creishenti d'an en an), es concorsi literaris, es campanhes de promocion, er assessorament e era aufèrta de revirades ara populacion. Era consciéncia de país diferenciât se

Eth Conselh continuarà mantenguent e reforçant es linhas d'actuacion culturau de d'auti ans

libres de tèxte (que ja supèren era cinquanta en un procès tostemp creishent), ena dotacion as escòles des auxiliars de convèrsa entà assolidar er emplec dera lengua ena

escòla, ena collaboracion contunha damb eth trabalh des escòles ...En capítol d'educacion cau destacar era promocion dera Escòla de Tecnicas

Esportius, vertadèr centre de formacion professionau damb clara ligason ara nòsta identitat de nhèu e de montanha, e eth servici qualificat e creishent deth minjador escolar e deth transport.

Capítol especiau ei era promocion, conservacion e difusion deth patrimòni pròpi d'aguest país: un hilat de musèus cada

dia mès ampli damb es darrèrs incorporacions coma era Mòla de Betren, quauque horn de caudia, ... e ua delicada e qualificada atencion ar auviatge romaníc damb ua

intervencion contunha enes glèises araneses (damb ua dedicacion

especiau ara emblematica Glèisa de Sta Maria d'Arties) e as sòns bens mòbles. Tot açò convenientament cuedat damb era potenciacion dera participacion de mès de 50 personas qualificades deth mon dera cultura enes diuèrses seccions der Institut d'Estudis Aranesi e des comissions consultives existents. Coma cada an, s'amiaran es activitats pròpies de difusion des dances e dera cultura populara, de promocion e proteccion der auviatge, d'estimul ara investigacion e as becaris, de potenciar jornades d'estudi e de promocion dera identitat, de qualificacion der archiu documentau, de facilitacion ath trabalh culturau des municipis.

Era potenciacion des infrastructures culturaus enriquís era aufèrta toristica e era identitat pròpia.

Toti aguesti aspèctes an un tractament específic e especiau en aguest pressupòst.

Entàs àmbits

senhalats entar an 2005, eth Conselh Generau compdarà damb pròp de 2 milions d'èuros.

Un pressupòst que segur que va a perméter ua reau promocion dera cultura pròpia d'aguest país.

hè presenta en aguest apartat que tanben pren forma ena edicion de

Era salut e eth benestar des ciutadans d'Aran a d'auer un pes especific en dia a dia deth nòste govèrn. Se trabalhe entà arténher qu'eth modèl sanitari deth territòri sigue un exemple, com ja n'ei a toti es nivèus. Era Val d'Aran destaque per moltes peculiaritats, mès tanben ac hè perqué aquerò que gestione ac gestione ben. Era Sanitat ei un des àmbits mès clars. Enguan aquest sector contemple un pressupòst qu'ultrapasse es 12 milions d'euros, damb un increment respècte ar an anterior de mès deth 30%. Se preven actuacions plan importantes entath bon foncionament des servicis actuaus ena Val d'Aran.

Destacariem era remodelacion der antic edifici dera residéncia geriátrica Sant Antòni de Vielha entà adequar-lo ara normativa vigenta, demorant atau ara nautada des caracteristiques actuaus deth nau edifici anèx. D'aquesta manèra s'artenherà doblar eth nombre de

Era Sanitat aranesa compde enguan damb un pressupòst que suberpasse es 12 milions d'euros

places de residéncia entara gent grana. Cau remarcar que 10 d'aguesti lhets seràn de tipe sociosanitari, destinadi a persones de nauta dependéncia damb pluripatologia que precisen ingressi perlongadi e qu'enquia ara son derivadi tà Tremp. Tanben s'incrementarà eth nombre de places de convalescéncia e cures palliatives actuaument existentes.

Ua auta des actuacions que mielhorarà de forma substanciau era atencion ara salut des aranesi ei era metuda en marcha d'un aparelh de tomografia axiau computerizada (TAC) que permeterà estauviar desplaçaments dehòra deth territòri. Era installacion d'aguest nau equipament comportarà era remodelacion des espacis de radiologia actuaus, entà poder plaçar era sala deth TAC. Eth nau aparelh, de tecnologia digitau, permeterà era transmission des imatges a distància (telemedicina) e se trabalhe tà compdar damb un equip de

radiològs que donguen supòrt ena interpretacion, en temps reau, des de centres mès especializadi. Damb aguesta airina se mielhorarà era capacitat diagnostica der Espitau e se reforçarà era resolucio en cas d'urgéncias. Era installacion de tecnologia digitau se poderà aprofitar tanben entà transmèter d'auti tipos d'imatges (radiologia convencionau, ecografia) e possibilitar es consultes a distància.

Entre d'outes actuacions, se procedirà ara renauida des lhets clinics der Espitau, que passaràn a èster lhets articuladi damb comandament electric. Tanben son previstes era informatizacion des servicis de laboratòri e assisténcia social e era renauida de diuèrses installacions der immòble (cauhatge, circuits de gasi medicinaus, hilat d'aigua...) Totes aguestes accions supausaràn qu'er an 2005, en àmbit dera salut e benestar, se destinen a inversions mès de 2.250.000 euros en mielhores estructuraus e d'equipaments.

Enguan s'installarà un aparelh de tomografia axiau computerizada (TAC) entà evitar desplaçaments

Partides destinades ar entorn naturau deth país

Es pressupòsti entad aguest 2005 tanben includissen partides destinades ar entorn naturau deth país, e ei que non podem desbrembar era importància d'aguest entath desenvolopament toristic dera Val d'Aran. Eth benestar des persones que viuen en Aran a d'èster en consonància damb era conservacion deth nòstre entorn.

Es politiquess pressupostàries en aguest àmbit continuen auent un pes important. Es despenes previstes entath 2005 supèren es 2'5 milions d'èuros en actuacions tant importantes com eth Parc de Visualizacion de Fauna Autoctòna de Bossòst, que constituirà un èish de desenvolopament toristic plan important entath Baish Aran. Ua auta des actuacions correspon ara implantacion dera recuelhuda selectiva de residus solids urbans, amassa damb era actuau politica de renauida de contenedors e adequacion de punts de recuelhuda. Damb aguest plan de recuelhuda de lordères se vò mielhorar era imatge des nòsti pòbles e municipis, e arténher, ath delà, era implantacion e conscienciacion peth reciclatge.

Destaquen es actuacions de mielhora e regeneracion d'antics peisheus adreçadas ara conservacion deth paisatge aranés, e ara prevencion de huecs enes entorns des pòbles aranesi.

En àmbit dera conservacion des espècies protegides s'an previst partides adreçadas ara conservacion d'espècies emblematicas en perill d'escandiment, coma son eth caprò, eth paom, era cernalha e eth cabilat.

Es actuacions en àmbit cinegetic e piscicòla se fondamenten enes trabalhs de repoblacion piscicòla de rius e lacs aranesi, atau coma enes censi e

contròtle des espècies de major interès cinegetic (isard, cabiròu e cèrvi)

Per un aute costat, existís ua partida especifica dedicada as prètzhèts d'educacion ambientau que pendent er an 2005 s'incrementarà adreçant-se especificament ara poblacion escolara, damb programes de divulgacion des espècies mès caracteristiques d'Aran, era sua situacion e es actuacions que des deth Conselh Generau d'Aran se hèn entara sua preservacion.

BRACS

Es guardes des refugis de Restanca, Saboredó e Colomers signen eth contracte de prestacion de servicis damb Tojuva.

Eth Conselh Generau d'Aran, a trauèrs de Tojuva coordinarà era prestacion de servicis e era qualitat dera atencion as usatgèrs en aguest refugi de nauta montanha, qu'anteriorament èren gestionadi pera FEEC. Eth modèl de contracte signat garantís era continuitat des guardes d'aguesti equipaments, ath viatge que se les aufrís un supòrt administratiu e centralizacion de resèrves.

Eth conselh de govèrn apròve entre moltes d'autes qüestions

DOMENI CULTURAU

- Terra Aranesa 4au. edicion 1.784€
- EMD Unha (installacion alarma Glèisa) 1.483€
- Illuminacion glèisa "Purificacion de Nòsta Senhora de Bossòst" 7.511€
- Ajuntament de Les Apariament deth tet dera glèisa Sant Joan Baptista 3.367€

ÒBRA PUBLICA

- Pavimentacion dera parada d'autobús de Pontaut que costarà. 8.463€
- Pavimentacion des accèssi tà diuèrsi nuclèus d'Aran. 129.533€
- Apariament dera pista de Mont-Romies 27.045€
- Apariament camin de Vilamòs enquiath crotze d'Arres. 207.805€

D'AUTES

- Associacion Aplec del Bolet. 3.000€
- Materiau didactic sus era conservacion d'espècies singulares e menaçades dera Val d'Aran. 3.422€
- Ajuntament de Bossòst Aqueriment manta electrica entara piscina deth poliesportiu. 9.000€
- Plan Director de Senhalizacion Toristica. 9.000€

CONVÈNIS

- Departament de Miei Ambient e Abitaige dera Generalitat de Catalonha Oficina de gestion dera reabilitacion d'abitatges. Informacion e assessorament.
- Departament de Comerç, Consum e Torisme dera Generalitat de Catalonha Coordinacion des actuacions en matèria de consum.

Prumèra conferéncia sus er encaishament dera Val d'Aran en nau Estatut d'Autonomia de Catalonha

Eth nau estatut aurie d'includir ua carta d'autogovèrn entara Val d'Aran.

Aguesta ei era propòsta que Convergència i Unió hec en transcors dera primèra jornada deth cicle de conferéncias sus eth nau estatut que s'inaugurèc eth 14 de gèr. Eth cicle, organizat peth Conselh Generau d'Aran, pendent es mesi de gèr, hereuèr e març, harà participar a toti es grops politics ponents ena comission parlamentària qu'elabòre eth nau estatut. Es nacionalistes, a trauèrs deth secretari executiu d'autogovèrn de CiU, Francesc Homs, que siguec er encargat dera conferéncia inaugurau, destaquèc qu'eth nau redactat a de virar sus dus èishi fundamentaus; eth reconeishement dera nacion e eth finançament de Catalonha, e assenhalèc entara Val d'Aran qu'aquerò que volem que Madrid hèsque per Catalonha, es catalans an de hèr damb era Val d'Aran e qu'un bon modèl poderie èster ua Carta d'Autogovèrn.

Eth Conselh Generau d'Aran presente un estudi sus comèrc.

Era Val d'Aran compde damb ua nauta concentracion empresariau mès tanben patís ua hugida comerciau locau entà Lhèida, Barcelona e eth sud de França. Açò ei çò que se despren der estudi dera "diagnòsi

comerciau" ena Val d'Aran elaborat pera Generalitat damb un convèni damb eth Conselh Generau d'Aran, ua analisi exhaustiva des diferenti components dera aufèrta comerciau deth territòri e es principaus abituds des crompadors. Pr'amor der estudi, se propòse impulsar era qualitat deth sector comerciau aranés, miellhorar era senhalizacion comerciau e crear un

programa d'accessibilitat de condicions urbanistiques e de particularitats esteticas. Eth sistèma de ventes e era atencion personalizada atau coma era ligason ara activitat toristica nacionau e internacionau son es principaus fortaleces segontes er estudi, ath delà dera nauta rendibilitat, era existéncia de productes autòctòns e er interès institucionau entà potenciar eth comèrc.

Rota Romanica d'Aran

Bossòst
Salardú
Arties
Bellan
Montcorbau
Les
Casau
Betren

Vilamòs
Escunhau
Tredòs
Gausac
Vielha
Unha
Vilac

Musèus dera Val d'Aran

Conselh Generau d'Aran

Patrimoni Industriau dera Val d'Aran

arres

Mines Victòria

vielha

Fabrica dera lán

Mòla de Salardú

salardú

Horn de Caudia

vilamòs

arties

Glèisa de
Sant Joan

Ecomusèu
cò de
Joanchiquet

vilamòs

Tor deth
Generau
Martinhon

vielha

Musèus dera Val d'Aran

Musèus dera Val d'Aran

Tor deth generau Martinhon

Càrrer Major, 26 25530 Vielha

Tel.973 641 815 Fax. 973 642 351

Email: museu@aran.org

El ple del Conselh Generau d'Aran aprova els pressupostos per al 2005 amb 21,5 milions d'euros

Les inversions en Benestar Social i Família i Salut són els principals eixos del pressupost aprovat pel ple del Conselh Generau d'Aran per al 2005. Per altra banda, la voluntat del govern aranès és actuar en tots els terçons del territori sense excepció, continuant així amb la política d'equilibri territorial i pressupostari que enguany redueix despesa i inverteix més en partides socials.

Ple de Pressupostos que va tenir lloc el 29 de desembre a la Casa deth Senhor d'Arròs

El Conselh Generau d'Aran gastarà enguany 21.526.028,36 d'euros després que els pressupostos fossin aprovats en el ple del dia 29 de desembre amb el resultat de 7 vots favorables de CDA i 6 abstencions de PRAG i UA-PSC. Així doncs, el Conselh Generau assolix un important increment dels

El pressupost del Conselh ha tingut un increment espectacular en els últims 4 anys

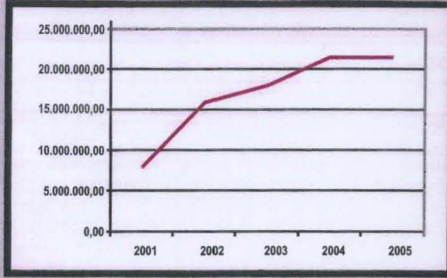
seus pressupostos respecte a l'any 2001, període en què l'ens de govern aranès no arribava als 8 milions d'euros. La feina feta durant aquests darrers 4 anys s'evidencia amb la incorporació pressupostària provinent de les competències que en aquest període varen ser transferides per la Generalitat de Catalunya.

Les contínues negociacions de traspasos de competències entre el Conselh Generau d'Aran i la Generalitat de Catalunya han permès assolir aquests increments en els pressupostos, ja que el 80% en provenen.

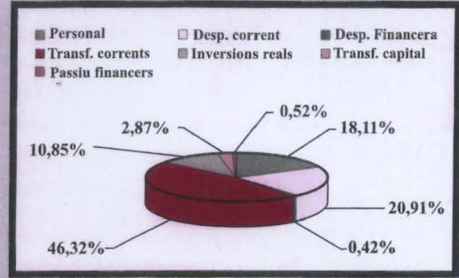
El pressupost consolidat, incluint-hi les societats públiques dependents del Conselh Generau d'Aran, arriba fins als 25,2 milions d'euros.

A què es destinen els nostres diners?

Evolució Pressupost Conselh Generau d'Aran

Pressupost Despeses 2005 Distribució per capítols

El govern aposta per uns pressupostos socials

Aquest any el Conselh Generau d'Aran vol dedicar la major part dels seus comptes a àmbits tan importants com la salut, el benestar de les persones i la família. Les previsions del govern per a aquest any són destinar 2.150.000 euros en el Servi Aranés dera Salut, amb l'adequació de l'àrea d'urgències amb la incorporació d'un nou servei de radiologia digital.

Cal destacar, però, que l'Espitau Val d'Aran comptarà enguany amb un nou servei de TAC i amb diverses obres d'adaptació del centre hospitalari. Pel que fa a Benestar i Família, s'invertirà en l'adquisició de mobiliari nou per a la residència geriàtrica ubicada a Vielha i s'invertirà en el projecte i l'execució d'obres per a l'adaptació de l'antic edifici.

Contenció de la despesa corrent i manteniment de les inversions

La política pressupostària del Conselh Generau d'Aran per al 2005 es fonamenta principalment en una contenció important de la despesa corrent complementada per un manteniment del nivell d'inversió. Això significa que el Conselh gastarà menys enguany en el seu funcionament i, a més a més, no retallarà inversió en cap dels àmbits que afecten directament als ciutadans d'Aran ni tampoc en aquelles matèries imprescindibles per al

correcte desenvolupament econòmic i social.

Per tant, a més de la prioritjació de les polítiques socials, altres línies destacables en els pressupostos per a aquest 2005 serien les inversions en polítiques de conservació de l'entorn, en l'àmbit turístic i el cultural, seguint amb la política d'inversions en tots els terçons d'Aran i aconseguint així que el sentit de territorialitat arribi a tots els indrets del país.

Les inversions en Cultura assoliran els dos milions d'euros

El Conselh Generau d'Aran fa una aposta força particular pel món de la cultura. Diversos àmbits mereixen la seva atenció a uns nivells de forta determinació en un concepte que podríem catalogar com de promoció de país.

L'aranès mereix un destacat apartat, amb els cursos (creixents d'any en any), els concursos literaris, les campanyes de promoció, l'assessorament i l'oferta de traduccions a la població. La

El Conselh continuarà mantenint i reforçant les línies d'actuació cultural d'altres anys

text (que ja superen la cinquantena en un procés sempre creixent), en la dotació a les escoles de les auxiliars de conversa per a consolidar l'ús de la llengua en

l'escola, en la col·laboració contínua amb el treball de les escoles

En el capítol d'educació cal destacar la promoció

de l'Escòla de Tecnic Esportius, vertader centre de formació professional amb clara vinculació a la nostra identitat de neu i de muntanya i el servei qualificat i creixent del menjador escolar i del transport.

La potenciació de les infraestructures culturals enriqueix l'oferta turística i la identitat pròpia

Capítol especial és la promoció, conservació i difusió del patrimoni propi d'aquest país: una xarxa de museus cada dia més àmplia amb les darreres incorporacions com la Mòla de Betren, algun forn de calç,... i una delicada i

qualificada atenció al patrimoni romànic amb una intervenció contínua a les esglésies araneses

(amb una dedicació especial a l'emblemàtica Església de Sta Maria d'Arties) i en els seus béns mobles. Tot això convenientment cuidat amb la potenciació de la participació de més de 50 persones qualificades del món de la cultura en les diverses seccions de l'Institut d'Estudis Aranesi i de les comissions consultives existents. Com cada any les activitats pròpies de difusió de

les danses i de la cultura popular, de promoció i protecció del patrimoni, d'estímul a la investigació i als becaris, de potenciar jornades d'estudi i de promoció de la identitat, de qualificació de l'arxiu documental, de facilitació al treball cultural dels municipis,...

Tots aquests aspectes tenen un tractament específic i especial en aquest pressupost. Per als àmbits senyalats per a l'any 2005 el Conselh Generau comptarà amb prop de 2 milions de euros.

Un pressupost que segur que permetrà una real promoció de la cultura pròpia d'aquest país.

consciència de país diferenciat es fa present en aquest apartat, que també pren forma en l'edició de llibres de

L

a Salut i el Benestar dels ciutadans d'Aran ha de tenir un pes específic en el dia a dia del nostre govern. Es treballa

per aconseguir que el model sanitari del territori sigui un exemple, com ja ho és, a tots els nivells. La Val d'Aran destaca per moltes peculiaritats, però també ho fa perquè allò que gestiona ho gestiona bé. La Sanitat és un dels àmbits més clars. Enguany aquest sector contempla un pressupost que ultrapassa els 12 milions d'euros, amb un increment respecte l'any anterior de més del 30%.

Es preveuen actuacions importantíssimes per al bon funcionament dels serveis actuals a la Val d'Aran.

Destacaríem la remodelació de l'antic edifici de la residència geriàtrica Sant Antoni de Vielha per adequar-lo a la normativa vigent, quedant així a l'alçada de les característiques actuals del nou

La Sanitat aranesa compta enguany amb un pressupost que sobrepassa els 12 milions d'euros

edifici annex. D'aquesta manera s'aconseguirà doblar el nombre de places de residència per a la gent gran. Cal destacar que 10 d'aquests llits seran de tipus sociosanitari, destinats a persones d'alta dependència amb pluripatologia que precisin ingressos perllongats i que fins ara són derivats a Tremp. També s'incrementarà el nombre de places de convalsència i cures pal·liatives actualment existents.

Un altra de les actuacions que millorarà de forma substancial l'atenció a la salut dels aranesos és la posada en marxa d'un aparell de tomografia axial computeritzada (TAC) que permetrà estalviar desplaçaments fora del territori. La instal·lació d'aquest nou equipament comportarà la remodelació dels espais de radiologia actuals, per poder ubicar la sala del TAC. El nou aparell, de tecnologia digital, permetrà la transmissió de les imatges a distància (telemedicina) i s'està treballant per comptar amb

un equip de radiòlegs que donin suport en la interpretació, en temps real, des de centres més especialitzats. Amb aquesta eina es millorarà la capacitat diagnòstica de l'Espitau i es reforçarà la resolució en cas d'urgències. La instal·lació de tecnologia digital es podrà aprofitar també per transmetre altres tipus d'imatges (radiologia convencional, ecografia) i possibilitar les consultes a distància.

Entre altres actuacions, es procedirà a la renovació dels llits clínics de l'Espitau, que passaran a ser llits articulats amb comandament elèctric.

També estan previstes la informatització dels serveis de laboratori i assistència social i la renovació de diverses instal·lacions de l'immoble (calefacció, circuits de gasos medicinals, xarxa d'aigua...). Totes aquestes accions suposaran que l'any 2005, en l'àmbit de salut i benestar, es destinin a inversions més de 2.250.000 euros en millores estructurals i d'equipaments.

Enguany s'instal·larà un aparell de tomografia axial computeritzada (TAC) per evitar desplaçaments

Partides destinades a l'entorn natural del país

Els pressupostos per aquest 2005 també inclouen partides destinades a l'entorn natural del país, i és que no podem oblidar la seva importància per al desenvolupament turístic de la Val d'Aran. El benestar de les persones que viuen a l'Aran ha d'estar en consonància amb la conservació del nostre entorn.

Les polítiques pressupostàries en aquest àmbit continuen tenint un pes important.

Les despeses previstes per al 2005 superen el 2,5 milions d'euros en actuacions tan importants com el Parc de Visualització de Fauna Autòctona de Bossòst, que constituirà un eix de desenvolupament turístic importantíssim per al Baish Aran. Una altra de les actuacions correspon a la implantació de la recollida selectiva de residus sòlids urbans, conjuntament amb l'actual política de renovació de contenidors i adequació de punts de recollida. Amb aquest pla de recollida d'escombreries es vol millorar la imatge dels nostres pobles i municipis, i aconseguir a més la implantació i conscienciació del reciclatge.

Destaquen les actuacions de millora i regeneració d'antigues pastures dirigides a la conservació del paisatge aranès, i a la prevenció de focs en els entorns dels pobles aranesos.

En l'àmbit de la conservació de les espècies protegides s'han previst partides destinades a la conservació d'espècies emblemàtiques en perill d'extinció, com són el trençalòs, el gall fer (paom), la sargantana aranesa i el cavilac. Les actuacions en l'àmbit cinegètic i piscícola es fonamenten en els treballs de repoblació piscícola de rius i llacs aranesos, així com en els censos i control de les

espècies de major interès cinegètic (isard, cabirol i cérvol)

D'altra banda existeix una partida específica dedicada a les tasques d'educació ambiental que durant l'any 2005 s'incrementarà adreçant-se específicament a la població escolar, amb programes de divulgació de les espècies més característiques d'Aran, la seva situació i les actuacions que des del Conselh Generau d'Aran es fan per a la seva preservació.

BREUS

Els guardes dels refugis de Restanca, Saboredó i Colomers signen el contracte de prestació de serveis amb Tojuva.

El Conselh Generau d'Aran, a través de Tojuva, coordinarà la prestació de serveis i la qualitat de l'atenció als usuaris en aquest refugis d'alta muntanya, que anteriorment eren gestionats per la FEEC. El model de contracte signat garanteix la continuïtat dels guardes d'aquests equipaments, alhora que se'ls ofereix un suport administratiu i centralització de reserves.

El Conselh de Govern aprova entre moltes altres qüestions:

AMBIT CULTURAL

- Terra Aranese 4ª edició 1.784€
- EMD Unha (instal·lació alarma Església) 1.483€
- Il·luminació l'església Purificacion de Nòstra Senhora de Bossost. 7.511€
- Ajuntament de Les Reparació de la coberta de l'església Sant Joan Baptista. 3.367€

OBRA PÚBLICA

- Pavimentació de la parada d'autobús de Pontaut. 8.463€
- Pavimentació dels accessos a diversos nuclis d'Aran 129.533€
- Condicionament de la pista de Montromies. 27.045€
- Condicionament camí de Vilamòs fins a l'encreuament d'Arres. 207.805€

ALTRES

- Associació Aplec del Bolet. 3.000€
- Material didàctic sobre la conservació d'espècies singulars i amenaçades de la Val d'Aran 3.422€
- Ajuntament de Bossost Adquisició manta elèctrica per a la piscina del poliesportiu. 9.000€
- Pla Director de Senyalització Turística 9.000€

CONVENIS

- Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya Oficina de gestió de la rehabilitació d'habitatges. Informació i assessorament
- Departament de Comerç, Consum i Turisme de la generalitat de Catalunya Coordinació de les actuacions en matèria de consum.

Primera conferència sobre l'encaix de la Val d'Aran en el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya

El nou estatut hauria d'incloure una carta d'autogovern per a la Val d'Aran.

Aquesta és la proposta que Convergència i Unió va fer en el transcurs de la primera jornada del cicle de conferències sobre el nou estatut que es va inaugurar el 14 de gener. El cicle organitzat pel Conselh Generau d'Aran durant els mesos de gener, febrer i març farà participar tots els grups políticsponents en la comissió parlamentària que està elaborant el nou estatut. Els nacionalistes, a través del secretari executiu d'autogovern de CIU, Francesc Homs, que va ser l'encarregat de la conferència inaugural, van destacar que el nou redactat ha de girar sobre dos eixos fonamentals, el reconeixement de nació i el finançament de Catalunya i va assenyalar per a la Val d'Aran que "Allò que volem que Madrid faci per Catalunya, els catalans hem de fer-ho amb la Val d'Aran" i que un bon model podria ser una Carta d'Autogovern.

El Conselh Generau d'Aran presenta un estudi sobre comerç.

La Val d'Aran compta amb una alta concentració empresarial, però també pateix una fuga comercial local cap a Lleida, Barcelona i el sud de França. Això és el que es desprèn de l'estudi de la "diagnosi

comercial" a la Val d'Aran elaborat per la Generalitat amb un conveni amb el Conselh Generau d'Aran, una anàlisi exhaustiva dels diferents components de l'oferta comercial del territori i els principals hàbits dels compradors. Arran de l'estudi, es proposa impulsar la qualitat del sector comercial aranès, millorar la senyalització comercial i crear un programa

d'accessibilitat de condicions urbanístiques i de particularitats estètiques.

El sistema de vendes i l'atenció personalitzada així com la vinculació a l'activitat turística nacional i internacional són les principals forteses segons l'estudi, a més de l'alta rendibilitat, l'existència de productes autòctons i l'interès institucional per potenciar el comerç.

Conselh Generau d'Aran

EMERGÈNCIES

973 64 00 80

Tel. 973 64 00 06

EMERGÈNCIES

Tel. 973 64 00 56

Tel. 973 64 00 80

El pleno del Conselh Generau d'Aran aprueba los presupuestos para el 2005 con 21,5 millones de euros

Las inversiones en Bienestar Social y Familia y Salud son los principales ejes del presupuesto aprobado por el pleno del Conselh Generau d'Aran para el 2005. Por otro lado la voluntad del gobierno aranés es actuar en todos los terçons del territori sin excepción, continuando así con la política de equilibrio territorial y presupuestario que este año reduce gastos e invierte más en partidas sociales.

Pleno de Presupuestos celebrado el 29 de diciembre en la Casa deth Senhor d'Arròs

El Conselh Generau d'Aran gastará este año 21.526.028,36 de euros después que los presupuestos se aprobasen en el pleno celebrado el 29 de diciembre con el resultado de 7 votos favorables de CDA y 6 abstenciones de PRAG y UA-PSC.

De esta manera, el Conselh Generau asume un importante incremento de

sus presupuestos respecto al año 2001, periodo en el cual el ente del gobierno aranés no llegaba a los 8 millones de euros.

El trabajo hecho durante estos últimos 4 años se evidencia con la incorporación presupuestaria que proviene de las competencias que en este periodo fueron transferidas por la Generalitat de Cataluña.

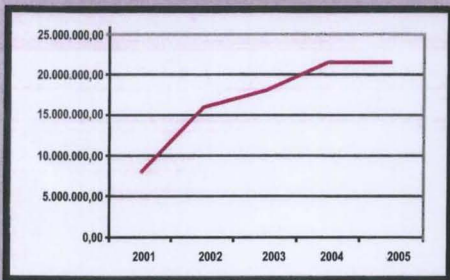
El presupuesto del Conselh ha tenido un incremento espectacular en los últimos 4 años

Las continuas negociaciones de traspasos de competencias entre el Conselh Generau d'Aran y la Generalitat de Cataluña han permitido asumir estos incrementos en los presupuestos, ya que el 80% proviene de las mismas.

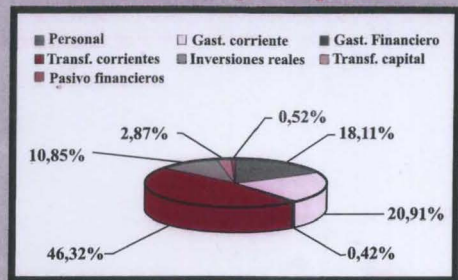
El presupuesto consolidado, incluyendo las sociedades públicas dependientes del Conselh Generau d'Aran, llega hasta los 25,2 millones de euros.

A qué se destina nuestro dinero?

Evolución Presupuesto Conselh Generau d'Aran

Presupuesto Gastos 2005 Distribución por capítulos

El gobierno apuesta por unos presupuestos sociales

Este año el Conselh Generau d'Aran quiere dedicar la mayor parte de sus cuentas a ámbitos tan importantes como la salud, el bienestar de las personas y la familia. Las previsiones del gobierno para el presente año son destinar 2.150.000 euros al Servici Aranés dera Salut, con la adecuación del area de urgencias con la incorporación de un nuevo servicio de radiología digital.

Cabe destacar qué el Hospital Val d'Aran contará este año con un nuevo servicio de TAC y con varias obras de adaptación del centro hospitalario. Respecto a Bienestar y Familia, se invertirá en la adquisición de mobiliario nuevo para la residencia geriátrica ubicada en Vielha y se invertirá en el proyecto y la ejecución de obras para la adaptación del antiguo edificio.

Contención del gasto corriente y mantenimiento de las inversiones

La política presupuestaria del Conselh Generau d'Aran para el 2005 se basa principalmente en una contención importante del gasto corriente complementado por un mantenimiento del nivel de inversión. Ésto significa que el Conselh gastará menos este año en su funcionamiento y además no recortará inversión en ninguno de los ámbitos que afectan directamente a los ciudadanos de Aran ni tampoco en aquellas materias imprescindibles

para el correcto desarrollo económico y social.

Por tanto, además de la priorización de las políticas sociales, otras líneas que destacan en los presupuestos para el 2005 serían las inversiones en políticas de conservación del entorno, en el ámbito turístico y el cultural siguiendo con la política de inversiones en todos los terçons de Aran, consiguiendo así que el sentido de territorialidad llegue a todos los rincones del país.

Las inversiones en Cultura asumirán los dos millones de euros

El Conselh Generau d'Aran hace una apuesta muy particular por el mundo de la cultura.

Varios ámbitos merecen su atención a unos niveles de fuerte determinación en un concepto que podríamos catalogar como de promoción de país. El aranés merece un destacado apartado, con los cursos (crecientes de año en año), los concursos literarios, las campañas de promoción, el asesoramiento y la oferta de

El Conselh continuará manteniendo y reforzando las líneas de actuación cultural de otros años

de libros de texto (superando ya la cantidad de cincuenta ejemplares en un proceso siempre creciente), en la dotación a las escuelas de auxiliares de conversación para consolidar el empleo de la lengua en la escuela, en la colaboración continuada con el trabajo de las escuelas

En el capítulo de educación hay que destacar la promoción de la Escòla de Tecnics Esportius, un centro de formación profesional con clara vinculación con nuestra identidad de nieve y de montaña y el servicio

cualificado y creciente del comedor escolar y del transporte.

La potenciación de las infraestructuras culturales enriquece la oferta turística y la identidad propia

Capítulo especial es la promoción, conservación y difusión del patrimonio propio de este país: una red de museos cada día más amplia con las últimas incorporaciones como la

Mòla de Betren, algún horno de cal y una delicada y cualificada atención al patrimonio románico con una intervención continuada en las

iglesias aranesas (con una dedicación especial a la emblemática Iglesia de Sta Maria d'Arties) y en sus bienes muebles. Todo ésto convenientemente cuidado con la potenciación de la participación de más de 50 personas cualificadas del mundo de la cultura en las diferentes secciones del Instituto de Estudios Aranesi y de las comisiones consultivas existentes. Como cada año las actividades propias de difusión de los bailes y de la cultura popular, de promoción y protección

del patrimonio, de estímulo a la investigación y a los becarios, de potenciar jornadas de estudio y de promoción de

la identidad, de cualificación del archivo documental, de facilitación al trabajo cultural de los municipios. Todos estos aspectos tienen un tratamiento específico y especial en este presupuesto. Para los ámbitos señalados el Conselh Generau contará para el año 2005 con cerca de 2 millones de euros. Un presupuesto que seguro que va a permitir una promoción real de la cultura propia de este país.

traducciones a la población. La conciencia de país diferenciado se hace presente en este apartado que también coge forma en la edición

L

a Salud y el Bienestar de los ciudadanos de Aran ha de tener un peso específico en el día a día de nuestro gobierno. Se trabaja

para conseguir que el modelo sanitario del territorio sea un ejemplo, como ya lo es, en todos los niveles. El Valle de Aran destaca por muchas peculiaridades pero también lo hace porque quien lo gestiona lo gestiona bien. La Sanidad es uno de los ámbitos más claros. Este año este sector contempla un presupuesto que sobrepasa los 12 millones de euros, con un incremento respecto al año anterior de más del 30%. Se prevén actuaciones importantísimas para el buen funcionamiento de los servicios actuales en el Valle de Aran.

Destacaríamos la remodelación del antiguo edificio de la residencia geriátrica Sant Antoni de Vielha para adecuarlo a la normativa vigente, quedando así a la altura de las

La Sanidad aranesa cuenta este año con un presupuesto que sobrepasa los 12 millones de euros

características actuales del nuevo edificio anexo. De esta manera se conseguirá doblar el número de plazas de residencia para la gente grande. Cabe destacar que 10 de estas camas serán de tipo sociosanitario, destinadas a personas de alta dependencia con pluripatología que precisen ingresos largos y que hasta ahora son derivados a Tremp. También se incrementará el número de plazas de convalecencia y curas paliativas actualmente existentes. Otra de las actuaciones que mejorará de forma sustancial la atención

y se está trabajando para contar con un equipo de radiólogos que apoyen en la interpretación, en tiempo real, desde centros más especializados. Con este instrumento se mejorará la capacidad diagnóstica del Hospital y se reforzará la resolución en caso de urgencias. La instalación de tecnología digital se podrá aprovechar también para transmitir otro tipo de imágenes (radiología convencional, ecografía) y posibilitar las consultas a distancia.

Entre otras actuaciones, se va a proceder a la renovación de las camas clínicas del Hospital,

Este año se instalará un aparato de tomografía axial computerizada (TAC) para evitar desplazamientos

a la salud de los araneses es la puesta en marcha de un aparato de tomografía axial computerizada (TAC) que permitirá ahorrar desplazamientos fuera del territorio. La instalación de este nuevo equipamiento comportará la remodelación de los espacios de radiología actuales, para poder ubicar la sala del TAC. El nuevo aparato, de tecnología digital, permitirá la transmisión de las imágenes a distancia (telemedicina)

que pasarán a ser camas articuladas con mando eléctrico.

También están previstas la informatización de los servicios de laboratorio y asistencia social y la renovación de varias instalaciones del inmueble (calefacción, circuitos de gases medicinales, red de agua...). Todas estas acciones suponen que en el año 2005, en el ámbito de salud y bienestar, se destinen a inversiones más de 2.250.000 euros en mejoras estructurales y de equipamientos.

Partidas destinadas al entorno natural del país

Los presupuestos para este 2005 también incluyen partidas destinadas al entorno natural del país, y es que no podemos olvidar la importancia del mismo para el desarrollo turístico del Valle de Aran. El bienestar de las personas que viven en Aran tienen que estar en consonancia con la conservación de nuestro entorno.

Las políticas presupuestarias en éste ámbito continúan teniendo un peso importante.

Los gastos previstos para el 2005 superan los 2,5 millones de euros en actuaciones tan importantes como el Parque de Visualización de Fauna Autóctona de Bossòst, que constituirá un eje de desarrollo turístico importantísimo para el Baish Aran. Otra de las actuaciones corresponde a la implantación de la recogida selectiva de residuos sólidos urbanos, conjuntamente con la actual política de renovación de contenedores y adecuación de puntos de recogida. Con este plan de recogida de basuras se quiere mejorar la imagen de nuestros pueblos y municipios, y conseguir además la implantación y la

concienciación del reciclaje. Destacan las actuaciones de mejora y regeneración de antiguos pastos dirigidas a la conservación del paisaje aranés, y a la prevención de fuegos en los alrededores de los pueblos araneses.

En el ámbito de la conservación de las especies protegidas se han previsto partidas destinadas a la conservación de especies emblemáticas en peligro d'extinción, como son el quebrantahuesos, urogallo (paom), la lagartija aranesa y el cavilac.

Las actuaciones en el ámbito cinegético y piscícola se basan en los trabajos de

re población piscícola de ríos y lagos araneses, así como en los censos y control de las especies de mayor interés cinegético (isard, corzo y ciervo).

Por otro lado existe una partida específica dedicada a los trabajos de educación ambiental que durante el año 2005 aumentará dirigiéndose específicamente a la población escolar, con programas de divulgación de las especies más características de Aran, su situación y las actuaciones que desde el

Conselh Generau d'Aran se hacen para su preservación.

BREVES

Los guardas de los refugios de Restanca, Sabored y Colomers firman el contrato de prestación de servicios con Tojuva.

El Conselh Generau d'Aran, a través de Tojuva, coordinará la prestación de servicios y la calidad de atención a los usuarios en estos refugios de alta montaña, que anteriormente estaban gestionados por la FEEC. El modelo de contrato firmado garantiza la continuidad de los guardas de estos equipamientos, a la vez que se les ofrece un soporte administrativo y centralización de reservas.

El Consejo de Gobierno aprueba entre muchas otros temas:

AMBITO CULTURAL

- Terra Aranesa 4ª edición. 1.784€
- EMD Unha (instalación alarma Iglesia) 1.483€
- Iluminación Iglesia "Purificación de Nòsta Señora de Bossòst". 7.511€
- Ayuntamiento de LES Reparación cubierta de la Iglèsià "Sant Joan Baptista". 3.367€

OBRA PÚBLICA

- Pavimentación parada autobús de Pontaut. 8.463€
- Pavimentación accesos diversos núcleos 129.533€
- Condicionamiento de la pista de Montromies. 27.045€
- Condicionamiento camino de Vilamòs hasta cruce de Arres. 207.805€

OTROS

- Asociación "Aplec del Bolet". 3.000€
- Material didáctico sobre "conservación de especies singulares y amenazadas del Valle de Aran". 3.422€
- Ayuntamiento de Bossòst Adquisición manta eléctrica piscina del polideportivo. 9.000€
- Plan Director Señalización Turística 9.000€

CONVENIOS

- Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya Oficina de gestión de la rehabilitación de viviendas. Información i asesoramiento
- Departament de Comerç, Consum i Turisme de la Generalitat de Catalunya Coordinación de las actuaciones en materia de consumo.

Primera conferencia sobre el encaje del Valle de Aran en el nuevo Estatuto de Cataluña

El nuevo estatuto debería incluir una carta de autogobierno para el Valle de Aran.

Esta es la propuesta que Convergència i Unió hizo en el transcurso de la primera jornada del ciclo de conferencias sobre el nuevo estatuto que se inauguró el 14 de enero. El ciclo organizado por el Conselh Generau d'Aran durante los meses de enero, febrero y marzo, hará participar a todos los grupos políticos ponientes en la comisión parlamentaria que está elaborando el nuevo estatuto. Los nacionalistas a través del secretario ejecutivo de autogobierno de CIU, Francesc Homs, que fue el encargado de la conferencia inaugural, destacó que el nuevo redactado debe girar sobre dos ejes fundamentales, el reconocimiento de nación y el financiamiento de Cataluña y señaló para el Valle de Aran que "Lo que queremos que Madrid haga con Cataluña, los catalanes tenemos que hacer con el Valle de Aran" y que un buen modelo podría ser una Carta de Autogobierno.

El Conselh Generau d'Aran presenta un estudio sobre comercio.

El Valle de Aran cuenta con una alta concentración empresarial, pero también padece una fuga comercial hacia Lérida, Barcelona y el sur de Francia. Ésto es lo se desprende del estudio de la "diagnosi

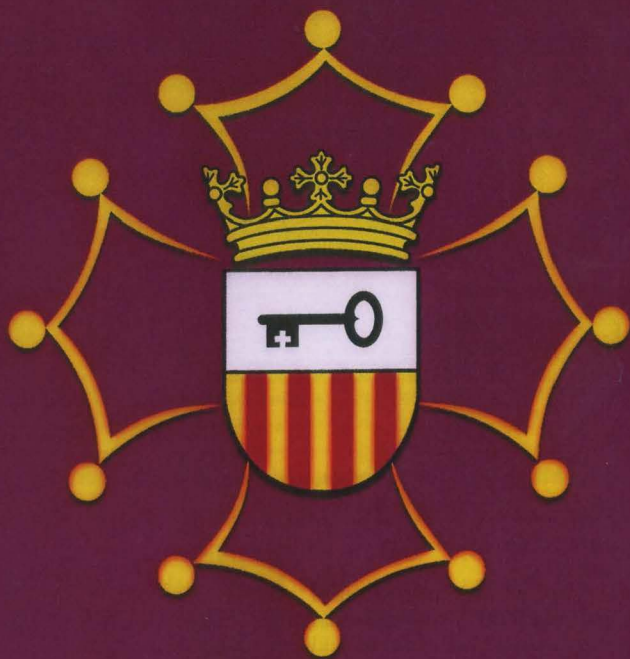
comercial" en el Valle de Aran elaborado por la Generalitat con un convenio con el Conselh Generau d'Aran, un análisis exhaustivo de los diferentes componentes de la oferta comercial del territorio y los principales hábitos de los compradores. A partir del estudio, se proponen impulsar la calidad del sector comercial aranés, mejorar la señalización comercial y crear un

programa de accesibilidad de condiciones urbanísticas y de particularidades estéticas. El sistema de ventas y la atención personalizada así como la vinculación en la actividad turística nacional e internacional son las principales fortalezas según el estudio, además de la alta rentabilidad, la existencia de productos autóctonos y el interés institucional por potenciar el comercio.

Conselh

Generau d'Aran

Aran un país